

Elfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 6.—
Negyedévre 2.50
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Főpiaz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos postá
sorankint 5 krjával
számítatnak.

Meghívó.

A II-ik választó kerületnek képviselője Dr. *Király* Ferencz ur folyó hó 11-én vasárnap délelőtt 10 órakor, — a III-ik választókerületnek képviselője Dr. *Kola* János ur ugyanazon napon délelőtt 11 órakor a városháza nagytermében tartják meg beszámoló beszédeiket, — van szerencsém a jelzett időre mindakét választókerületnek választó polgárait megjelenésre hazafias tisztelettel felkérni.

Debreczen 1896. okt. 9-én.

Lengyel Imre

a szabadelvü párt elnöke.

Meghívás.

Városunk III-ik választó kerületének szabadelvü párti választó polgárait hazafias tisztelettel felkérem, hogy országgyűlési képviselő jelölés tárgyában tartandó értekezés végett 1896 október 10-én, szombaton délután 4 órakor a Bika szálloda kisebbik éttermében minél számosabban megjelenni sziveskedjenek.

Debreczen 1896. október 8.

Nemes Kálmán

a III-ik választó kerületi szabad-
elvü párt elnöke.

Ki legyen a képviselő?

Debreczen, október 10.

A választási mozgalmak megindultak; a pártok bontogatják a zászlót s rövid pár nap alatt már az ország összes kerületeiben fölállítják a jelölteket. Megindul a korteskedés árja, a mely a gyengébb elemeket magával ragadja; az erősebbek azonban szembe szállnak az árral s visszaverik a hullámvetést. Minden párt azt hirdeti, hogy az ő elvei szolgálnak az ország javára, minden jelölt a hazafiui hév melegével lép a választó polgárok elé s bármily jelszavakat ir zászlójára, egyben megegyezik valamennyi, hogy a nemzet erkölcsi és anyagi jólétének előmozdítása képezi legfőbb célját. A cél egy, vagy legalább egynek kell lenni minden önzetlen és tisztességes törekvésű képviselőjelölt előtt, csak az utak, módok és eszközök különbözők.

Az ország népeinek többsége ma már teljesen tisztában van a helyzettel; tudja mindenki, hogy mit várhat az egyes pártoktól,

hogy az egyes pártok s azok vezérei mire képesek. Az illúziók szétfoszlottak, az ideális törekvések merész röptü sasszárnyai lankadtan hullanak alá s a magas régiókba, elérhetetlen után kevés ember eseng. A nagy hangzású szavak, frázisok ma már senkit se hevitenek; a maj kor emberei nem álmodoznak. Ébren van mindenki s minden virágos nyelvnél, demosthenesi ékes szólásnál szében beszél a tett. Nagy varázsa volt az ellenzéknek akkor, a mikor csak az ő zászlójára volt fölirva e három sokat mondó szó: „Egyenlőség, testvériség, szabadság!” De mióta ez egy szóban: „Szabadelvűség!” összeolvadt a három dicső és nagy gondolatot magában foglaló szó minden jelentősége s ott olvasható a szabadelvü párt magasan és győztesen lobogó zászlaján: az óta az ellenzéki pártok nimbuszának fénye homályosul s nincs meg az az erő föllépésükben és tevékenységükben, mint a mely meg volt annak előtte. Különböző pártokra szakadozva új jelszavak után kapkodnak s egymás táborát tizedelik. A választó polgárok okosan, helyesen, higgadtan és elfogulatlanul gondolkodó többsége teljes nyugalommal néz a választások elé s meg van róla győződve, hogy Magyarországon csak egy: — a szabadelvü irány győzhet s a kormány gyeplőjét csak azok kezébe teheti le a magyarok koronás királya, a kik a szabadelvü párt táborából valók. A tulmerész nemzeti aspirációk, a melyek ma még kivihetetlenek, belesodorhatják az országot a belvillongás örvényébe; de a körültekintő, óvatos és jól meggondolt politikával haladó szabadelvűség, mely a lehetőség határai között mozog, végcéljához segítheti a nemzetet: hatalmassá, nagygyá teheti a magyart.

A mikor képviselőket jelölünk és választunk, ne a személyes rokonszenv, a muló érdek, vagy a vak pártszenvedély vezesse elhatározásunkat; hanem a józan ész, a komoly megfontolás! Kipróbált, megbízható erőkre, tehetséges, buzgó és agilis férfiakra van szüksége az országnak; nem pedig meddő, tehetetlen politikát üző nagyságokra, a kik csupa egyéni hiúságból, feltűnési viselkedésgől igyekeznek az ország-házba jutni; vagy pláne kenyérkeresetből, avagy azért, hogy a

mandátumot holmi ügyüökösködésze, haszonhajhászatra használják föl. Az országos érdekek mellett minden kerületnek megvannak az ország érdekeivel azonos közérdekei, amelyeknek előmozdítását csak olyan férfiakra lehet bízni, akiket jól ismerünk, akiknek a multja teljes garanciát nyújt a jövőre nézve. Ha azt akarjuk, hogy a haladás a megkezdett utján előbbre jussunk, ha közérdekeink sikeres előmozdítása őszinte és komoly célunk, amint kell, hogy az legyen: akkor ne pártoskodjunk, hanem egyesült és közös erővel támogassuk azt a jelöltet, a kiből megvannak mind ama föltételek, a melyek megkívántatnak a biztos siker eléréséhez.

A szeszélyeskedés, kötődés politikája mindenkor káros. A város jól felfogott érdekeit nem lehet a pártszenvedély, vagy személy kultusz áldozatául dobni. Az opponálás meddő politikájával, tisztán a magunk kihasznált erejére hagyatva nem sokra megyünk. Lehet, hogy lesznek oda át a másik táborban olyan hazafiak, a kik büszkén verik a mellüket, hogy nekik nem kell a kormány támogatása, ők követelnek s a méltányosság és jogosság követelményeivel állanak elő; ám csak cselekedjenek úgy, a mint nekik tetszik: mi a mult megdönthetetlen tapasztalataira hivatkozunk s az előttünk álló példákra.

Mi élni óhajtunk s a város életképességét fokozni akarjuk. A merev tagadás, a meddő politika nem ad életet. A szabadelvűség zászlója a mi zászlónk, rajta dr. *Király* Ferencz neve s megvagyunk róla győződve, hogy a választó polgárok többsége, a mikor szavazni megy, azt az utat választja, a mely a város jóléte felé vezet s azt a zászlót követi, a melyre a szabadelvűség dicső jelszava vagyon fölirva.

*

Egyébiránt Debreczen sz. kir. város II. választókerületének szabadelvü-párti intéző bizottsága a következő felhívást intézte a szabadelvü polgárokhoz:

Értesítés és felhívás!

Debreczen szab. kir. város II-ik választókerületének szabadelvü-párti utcai bizottsága f. évi november 23-ikára újból egybehívott országgyűlésre küldendő képviselőjelölt ajánlása tárgyában ülést tartott. Ez összejevetel, melyen a piac- és hatvan-utcai választók bizalmi férfiai nagy számmal vettek részt, a megválasztandó képviselőre nézve, általános nagy

szótöbbséggel dr. Király Ferencz eddigi országgyűlési képviselő személyében állapodott meg.

E határozat a debreczeni szabadelvűpárt intéző bizottságának f. é. október 7-én tartott ülésében előterjesztést nyert.

Az intéző bizottság ülésében Jó István helyettes elnöke mellett következő tagok vettek részt: Gr. Degenfeld József főispán, Simonffy Imre polgármester, továbbá Nemes Kálmán, Komlóssy Dezső, Dobieczy Sándor, Szabó Kálmán, Sesztina Lajos, Nagy Ferencz, Simonffy István, Zádor Lajos, Erber Vilmos, Horváth István, Magos György, Harmath Gergely, Serly Ede, Mayer Emil, Jámber Ferencz, Pálffy Gábor.

Beható tanácskozás után, az érdekelt utcai bizottságok határozatának figyelembe vétele, s az egyidejűleg bejelentett második jelölt fellépési szándéka folytán folytán előállott helyzetnek óvatos és gondos mérlegelése után tulnyomó nagy többséggel kimondotta a szabadelvűpárt intéző bizottsága:

1. hogy a II-dik választókerületben csak egy jelöltet állít,

2. hogy e jelölt ez időszert nem lehet más, mint dr. Király Ferencz, a kerület eddigi országgyűlési képviselője.

Szükségtelen az intéző bizottság e böles és helyes határozatát a t. választópolgárok előtt bővebben fejtegetni; csak arra utalunk, hogy a jövő országgyűlési ciklust legfőbbképen közgazdasági kérdések — ezek között az Ausztriával kötendő kereskedelmi és vámszerződés s a quóta nagy fontosságú kérdése — fogják dominálni.

Ki lehet alkalmasabb egyén, ki a hazai ipar és kereskedelem ügyeit és érdekeit ne csak védje, hanem érvényre juttatni is törekedjék, mint városunk szülötte és büszkesége: Dr. Király Ferencz, ki úgy is mint a közgazdasági tudományok terén kiváló szakférfi, ugyis mint

a rendithetlen hiva a szabadelvű pártnak, a maga tudásával a parlament nagyszabású alkotásaiban eddig is zajtalan, de tevékeny részt vett.

Ez okból örömmel és lelkesedéssel fogadjuk a szabadelvűpárt intéző bizottságának böles határozatát, hogy dr. Király Ferenczrel óhajtja a szabadelvűpárt zászlaját győzelemre vezetni.

Felhívjuk ennél fogva a II-ik kerület t. választópolgárait, hogy dr. Király Ferencznek folyó hó 11-én, *vasárnap délelőtt 10 órakor* a városháza nagytermében tartandó beszámoló beszédje alkalmával minél nagyobb számmal megjelenni sziveskedjék, hogy ott egyhangu lelkesedéssel kiálthassuk mindnyájan:

Éljen Dr. Király Ferencz

Debreczen II. választókerületének szabadelvűpárti képviselő-jelöltje.

Debreczen, 1896. október 9.

A szabadelvűpárt választóker. végrehajtó bizottsága.

— **A jászberényiek Erdélyinél.** Jászberény város szabadelvűpárti polgárainak 35 tagu küldöttsége Almásy László földbirtokos, a szabadelvűpárt elnökének vezetése alatt tegnap délelőtt Erdély Sándor igazságügyminiszternél tisztelettel. A küldöttség vezetője tetszéssel fogadott lelkes szavakban felkérte a minisztert, hogy fogadja el az általuk felajánlott képviselői jelöltséget. A miniszter szívélyesen megköszönve a bizalmat, a felajánlott jelöltséget elfogadta s kilátásba helyezte, hogy a választás előtt el fog menni Jászberénybe. A miniszter kijelentését ajelnváltak nagy lelkesedéssel fogadták. Ezek után a küldöttség tagjait egyenkint bemutatták a miniszternek, a ki mindenkivel néhány szívélyes szót váltott.

— **Kilépés a nemzeti pártból.** A nemzeti pártot súlyos veszteség érte, Ernuszt Kelemen, Szombathely volt képviselője

ugyanis levelet irt választóihoz, kijelentvén, hogy nemcsak a politikai szerepléstől vonul vissza, hanem a nemzeti pártból is kilép, a néppártot pedig veszedelmesnek tartja. Ezek a kijelentések, ép úgy mint Ernuszt Kelemennek eddigi pályafutása és kijelentései nem fognak kelteni nagy szenzációt.

— **A helyzet Keleten.** Konstantinápolyban a következő hivatalos kommunikét adták ki: Azoknak az örményeknek, akik emigrálni akarnak, kötelezniök kell magukat arra, hogy sohasem térnek többé vissza. Azok az örmények, akik már emigráltak és két hónap alatt nem térnek vissza, elvesztik a török állampolgárságot. Oly örmények, a kik külföldi utlevelekkel térnek vissza, nem boesáttatnak be Törökországba. Ezek a határozatok nem bírnak hatálylyal oly örményekre, a kik husz év óta emigráltak és a kik az örmény bizottság tagjai. Külföldi örmények többé nem honosítatnak.

— **Sándor szerb király utja.** Sándor szerb király tervbe vett cettinjei utját ismét egy évre elhalasztotta. Az idén Bukarestbe, Rómába és esetleg Bécsbe fog ellátogatni. Ez az uti program kitölné ennek az esztendőnek a hátra levő részét és állítólag ezért maradna a cettinjei ut a fővő évre.

A czári pár Franciaországban.

Az orosz felségek tiszteletére tegnap adott hangverseny fényes lefolyásu volt. Sarah Bernhardt Sully Prudhomme-nak egy jelenetét adta elő művészi tőkélylyel. Belna kisasszony és Hugere egy vig operából énekeltek egy részletet. Coquelin szavalataival mulattatta a publikumot. Delanas énekes operaáriát énekel, végül pedig a nagy opera solótánczosnői régi-régi tánczokat adtak elő nagy tetszés között. A hangverseny 10 órakor kezdődött. A czár, midőn a terembe lé-

TÁRGZA.

Őszi napsugár.

— Novella. —

Irta: **Carlos Frontaura.**

(Folyt. és vége.)

Egy napon ép születése évfordulóján, midőn felkelt, keserű izt érzett a szájában és egész teste lázban égett. Becsöngette a gazdasszonyt, így szólt hozzá:

— Anna asszony, nem jól vagyok. Igazítsd meg az ágyamat, lefekszem.

Anna asszony megijedt. Hamar futott Manolitáért, hogy az gondozza a beteget, míg ő maga orvosért fut. Mikor az utczára ért bosszusan morogta:

— Ezek az átkozott francia szakácsok megmérgezték az én aranyos urfimat.

Gonzales betegségének hamar hire járt. Sok előkelő uri ember járt el hozzá. Sokan átadták a névjegyüket a kapusnak.

Anna asszony nem értett a vendégfogadáshoz. Nem tudott beszélni az uraságokkal és mint mondá, nem tartja ilendőnek, hogy cseléd létére ő fogadja a vendégeket. A hányszor csöngettek az előszoba ajtaján mindannyiszor Manolitát küldte be a szalonba, hogy fogadja az érkezőket. Mindenki gyanus szemmel nézte őt, mert tudták, hogy Gonzalesnek rokona nincs és hogy az agglegény nem tart ily elegáns megjelenésű cselédet, tehát mindenki Gonzales szeretőjének nézte őt.

Az özvegy Aire márkiné Gonzalesnek jó barátja volt, sőt néha arra is gondolt, hogy férjnek jó volna a finom modoru agglegény. Ertesülvén Gonzales betegségről, meg arról, hogy van az agglegény házában egy ujonnan felfedezett csinos asszonyszemély, részben barátságától vezérelve, részben pedig kíváncsiságtól ingerelten, meglátogatta a beteget. Manolita fogadta.

A márkiné meggyőződött róla, hogy igazuk van azoknak, kik a szeretőt oly kedvesnek és szépnek keresztelték. És ő a féltékeny és ingerült nő kíváncsisággal fogadta a leánykát. Manolita udvariasan, de tartózkodólag felelt. Ez még jobban felingerelte a márkinét, mert érezte, hogy veszedelmes vetélytárral van dolga.

— Mondja csak lelkem, szölt végre, hát mije maga Gonzales urnak. Testvére? Unokahuga? Vagy más rokona? Azt hittem, hogy nincs rokona. Mert ő már évek óta jár hozzám, de magáról soha említést nem tett. Tán titkon feleségül vette magát.

— Asszonyom! szölt Manolita fülig pirulva, én nem vagyok Gonzales urnak se rokona, se felesége. Nem vagyok senkije.

— Senkije?

— Senkije asszonyom! Nem is képelem, mit gondol kegyed. Husz éve lakom e házban.

— Husz éve! És mégis azt mondja, hogy senkije. Hahaha, mesélje ezt másnak, ne nekem.

— Elég asszonyom! Ugy hiszem, hogy Ön a beteget jött látogatni és nem engem sértegetni.

A márkiné haragosan távozott, Gonzales nagyon rosszul volt. Mintha kő nehezedett volna a gyomrára, a tüdeje is gyengén működött, de lassan-lassan még is jobbra fordult az állapota. Csakhogy nagyon kínos volt a lábbadozás. Ha egy nap felkelt az ágyból, másnap vissza kellett feküdnie. Így tartott ez egy évig. Csak Anna asszony és Manolita gyengéd ápolása tartotta meg benne az életet.

E közben pedig azok a csinos hölgyek, a kik kedvelték az ő társaságát, meg azok az előkelő urak, a kik szívesen kezet szorítottak vele, elfeledni kezdtek Gonzalest, csak Aire márkiné emlegette néha haragosan. Az az álszentekedő. Ki hitte volna, hogy már husz év óta szeretőt tart, olyan ártatlannak tartottam, mint Józsefet Egyiptomban.

Gonzales felépült, már úgy ahogy. De nagyon megöregedett. Hire-hamva se volt régi frissességének, léptei ruganyosságának, egyenes, feszes járásának. Fáradt, kimerült volt folytonosan. Visszavonult a nagyvilágtól, lakásába zárkózott: egyedüli társasága az a derék két nő volt, meg az orvos, ki napról-napra eljárt hozzájuk. Szüksége volt a csendre, a nyugalomra, de kivált szerető kezek ápolására. S jutott ebből bőven része; a még mindig szép Manolita gondozta, gyengéden, szeretettel mint szerető leány az édes atyját. Most érezte csak igazán, minő boldog lehetett

pett, Faurenének karját nyújtotta, az elnök pedig az orosz czárnét vezette karján. Az orosz felségek 10 óra 15 perczkor éjjel távoztak a kastélyból és a közönség viharos ovációi között a pompásan diszitett utcákon át a pályaudvarra hajtottak. A czár vonata 11 óra 35 perczkor, az elnök vonata pedig 11 óra 45 perczkor indult Chalonsba.

Abban a pillanatban, midőn az orosz felségek megérkeztek, a pénzügyminiszter kocsija elé fogott két ló, melyeket a kocsis felügyelet nélkül hagyott, elszabadult, husz embert letiport, akik közül hatan megsebesültek, hárman meglehetősen súlyosan.

Az orosz czári pár elutazásáról még a következő részleteket jelentik: A czár és a czárné a legszívélyesebben bucsuztak el az elnök nejtől. Miklós czár Faure elnök előtt a legnagyobb elismerését fejezte ki a példás rend és a közönség magatartása felett és felkérte az elnököt, hogy a párisi rendőr prefektusnak nevében szerencsét kívánjon. Az est folyamán a czár és czárné ismételtlen kérdézősködtek a tegnapi kocsiszerencsétlenség alkalmával megsebesült három személy állapotáról. A pályaudvaron az elnök elbucsuzott a felségektől. Miklós czár szívélyesen megszorította az elnök kezét, a ki a czárné kezét megcsókolta. Midőn a felségek Gervais tengernagy kíséretében a vonatra szállottak, a zenekar az orosz himnuszt és a marseillaise-t játszotta. A czár fedetlen fővel állott a kocsijánál a vonat elindulásáig. A vonat az egybegyűlt néptömeg viharos éljenzése közt robogott ki a csarnokból.

A lapok konstatálják, hogy a nép lelkesedése az utolsó pillanatig fokozódott, Bucsuzóul azt kiáltották oda a császárnak: „A viszontlátásra“.

S z i n h á z.

— Tizennegyedik előadás. —

(P) Tegnap, régi látványos darab került színre népelőadásul „Petőfi Sándor élete és halála“ mely telve van szentimentalizmussal, hatásra számító jelenetekkel — no meg vérrel és puskaporfüsttel.

A darabba szőtt egyes képletek kitűnően voltak rendezve, csak a villanyvilágítás nem sikerült, a minthogy az a villanyos berendezés nem egyébre való, csakhogy bosszantsa a nézőt s gunyt üzön a legszebb jelenetekből. Nem hiszszük, hogy ki ne lehetne találni a módját annak, hogy a színpad bármely részét meglehessen világítani a mi reflektorainkkal, csakhogy persze ehhez szakember kell, a ki már látott olyasmit, nálunk pedig olyan szakember van sok, a ki még nem látott olyat.

A darabról szólva, minden szereplő igyekezett a tőle telhető legjobbat nyújtani, hogy a mi a darabban történeti az megmaradjon szépnek, a mi pedig toldalék az ha gyenge is, legyen élvezhető.

A Vidor Dezső Petőfi jele meglehetősen jó másolat volt s meglátszott rajta a gondos tanulmány, bár a „Talpra magyar“ kezdetű költemény szavalási módjait nem mindenütt helyeseltük.

Még csak azt említjük fel, hogy egyes öltözékek sem voltak jól megválasztva, mert például 1844-ben kálvinista pap nem járt úgy, ahogy Vágó István volt öltözve s egyáltalában papi embert kurta rokkban akkor sem lehetett látni.

Közönség nem nagy számmal volt, de kitűnően mulatott s hálásan tapsolt és éljenzett a hazafias mondásokon.

— **B. Ruzsinszky Ilona első fellépte.** Az idei szezonban holnap este látjuk viszont először színpadunkon az új színtársulat coloratur-primadonnáját, a vidéki színészetnek hang tekintetében első énekesnőjét: B. Ruzsinszky Ionát. A rögen elő nem adott Gasparonében lép föl s mutatja be Carlotának klasszikus operette-szerepét, mely csak az ő gyönyörű, nagy stilusuhangjával érvényesül igazában.

Bizony, bizony ritkulnak a Millőkerok, Planettek, stb., az igazi zenei talentummal dolgozó operette-zene szerzők; alig-alig akad egy-egy operette, mely azok szerzeményét csak meg is közelítné s mintha velük fogynának a nagyobb szabásu operettekhez szükséges hanggal rendelkező primadonnák is. Ha vannak is, mihamar elvonja őket az opera. Ma már az operette kultuszánál az izlés a burleszkebb, a vaskosabb színekkel dolgozó szerző felé hajlik s a közönség egy része orfeumi vonásokat keres az operette primadonna játékában is. — Ruzsinszky minden effajta szereplését az operette-renaissance korának finom felfogása, bájos, alig észrevehető pikanteriája jellemzi s a finom diszkrét felfogás, melyet játékában tanusít, olyan jól esik mindazoknak, akik az élet durvaságainak folytatását nem akarják a színpadon látni. Ezért is szerették meg őt Debreczenben s várják örömmel idei első debutját.

A kiállítás utolsó napjai.

Budapest, október 10.

Nemsokára megkondul az ezredéves országos kiállítás fölött is a bucsuztató harangszó.

Epen halottak napján, november másodikán tezik majd sirba, meghajtják előtte a félévig tartott bucsujárás lobogó zászlóit, mint egy győztes hadvezér előtt és azután elparentálják, mint egy fiatal leányt, mely oly szép és bájos volt, hogy örökre kár és Isten ellen való véték neki meghalni. Szinte fáj az ember szíve, hogy pár hét múlva már ennek a mesebeli tündérországának kapui bezárulnak, szinte hihetetlen, hogy mindaz a fény, mindaz a pompa és ragyogás egyszerre csak véget mely hat hónapon keresztül elragadó varázsszával idecsábította a messze vidékekről és tengerentúli országokból is a népek tömegeit Magyarország fővárosába. Mennyi örömet, büszkeséget, nyönyört okozott nekünk és mennyi halálal tartozunk a gondviselésnek, hogy megérnünk engedte, az ősi dicsőség szent emlékeinek találkozását az új ezer évre készülő Magyarország munkaképességének kincsével.

A történelmi ereklyék és a modern alkotások gyűjteményének fényes csarnokait pár hét múlva be fogják zárni és itt az ideje,

volna e nő oldalán, minő kinszet vesztett benne.

Ugyanezt gondolta Anna asszony is de nem mert szólani.

— Már Gonzales is gondol rá, morgogta magában, hej, de már késő. Azok a francia szakácsok tönkretették az én gazdámot.

— Gonzales nyugdíjaztatta magát, ezental még kevesebbet járt ki, csak ha nagyon szép idő volt, akkor hagyta el a házat.

Egy nap így szólt Gonzales az orvoshoz:

— Mondja csak, Don José, nem volna jó, ha én megházasodnám.

— Mit gondol? kiáltott fel Galenus utóda. Jókor gondol erre. Huszonöt év előtt kár volt erre nem gondolni, de ma. Nyiltan kimondom: ma határos volna az öngyilkossággal.

— De lássa doktor ur, úgy érzem egy kísézőnek, egy támasznak a hiányát, a kivel együtt végig botorkálnám ezt a kinos életet. Fáj, ha rágondolok, hogy senki se maradj utánam, a ki emlékeznék rám, a ki mondana értem egy miatyánkot. Szükségem van valakire, a ki buzdítson, bátorítson, a ki erőt, hitet, reményt öntson belém. S aztán valami rágódik a lelkemen, mintha nem tettem volna meg a kötelességemet, valami úgy furdal bennem, mintha elmulasztottam volna valamit.

— No — no — no! Talán még nincs késő. A mulasztást — még helyre

hozhatja. Igaz, hogy Anna asszony tiz évvel idősebb önnél, de derék, — jó asszony.

— Nem, nem ő, a másik.

— Ki?

— Manolita. Kötelességem van irányában. Megajándékoznám őt nevémmel és vagyonommal, de nincs erre más mód, mint a házasság.

— Hát jó, ha Manolita beleegyezik.

— Ép ez az, a mit nem tudok. Talán ki is nevetne, vagy megharagudnék érte. Megérdemelném, megérdemelném. De tán, ha a doktor ur szólna velne és megkérné, hogy — hogy — legyen a feleségem. Mondja meg, hogy meghalok — ha nem akar a nőm lenni.

— Én meg azt hiszem, hogy ép az fogja a halálát okozni, ha a neje lesz.

— Nem, nem, tovább élek, ha ő az enyém lesz.

— Hiszi?

— Tudom, doktor ur. Sokat gondoltam a dologról, nagyon sokat, de hiába, nem bírom kiverni a fejből azt a gondolatot, hogy Manolita a feleségem legyen. Azt hiszem, meghalok, ha ez a kívánatom nem teljesül.

— Bár jól tudom, hogy ha nőül venném, se lenne más, mint eddig volt. Ugy szeretnők egymást mint a beteg apa és lánya.

*

Nagyon ékesen és ügyesen beszélhetett a doktor ur Manolitával, mert a

leány beleegyezett Gonzales kívánságába. Szívesen ráállott, hogy feleség néven leánya és gondozója legyen az öreg embernek.

Egy hét múlva megesküdtek. Az orvos és Anna asszony voltak a tanúk. Lakodalmi ebédet is csapott Anna asszony, egész szakácsművészetét latba tette ez egyszer. De csak ő és a doktor kóstolták meg a finom ételeket. Gonzales ez ünnepies alkalommal se tágitott a maga tápioka levesétől és csirkenegyedétől; Manolita pedig férjével tartott, ő se evett egyebet. Egész este szorongatta valami a torkát, végre is szokogásban tört ki. Csak úgy patakzottak szeméből a könnyek.

— Bocsásson meg nekem, Gonzales, suttozta, nem tartóztathattam a könyeimet.

— Ejnye, ejnye, Manolita; válaszolt Gonzales vigan, hát hol hallottad még, hogy férj és feleség nem tegeznek egymást.

Tíz óra tájban, rendesen akkor szokott Gonzales pihenőre térni, felkelt a férj, odament ifju nejéhez és homlokon csókolva őt, így szólt:

— Husz éve, hogy szeretlek gyermekem.

— Husz éve, hogy szeretjük egymást.

— Bocsáss meg nekem. Én vagyok a hibás, hogy még nem lettünk boldogok.

— Hát nem boldogok, akik egymást

4

hogy aki még nem látta, siessen megtekinteni a nemzeti büszkeség e megszentelt hajlékait.

Soha még nemzeti kiállítás ily fényesen nem sikerült, mint a miénk. Erkölcsei siker tekintetében felülmúlta a nemzetközi világkiállításokat is. Pedig mindaz, a mi itt látható, magyar ember kezének és eszének a műve. A földmivelő, az iparos, a kereskedő, a művész kezét nyújtott egymásnak, hogy dicsőséget és hírt szerezzen a magyar névnek.

Nézzétek végig a száztornyú kiállítási város gyönyörű utcáit, tekintsetek be a csaknem háromszáz remeknél remekebb módon épült házba és kápráztatni fogja szemeiteket az itt felhalmozott kincsek óriási gazdasága, a magyar kéznek, a magyar szellemnek teremtő ereje. Nemzeti géniuszunk pantheonja ez. Az ezredéves emlékek között a legmaradandóbb becsü, kimagasló és nemzeti büszkeségünket ország-világ előtt emelő nagy alkotás ez, mely hosszu időkön át okulás, tanulság és biztatás forrása marad számunkra bezárása után is.

Nézzétek meg az ősi századokba visszanyúló emlékek gyűjteményét, a három kor szakot felölelő történelmi épületek csoportját; Hadverő dicső ősök ereklyéi vannak itt felhalmozva. Árpád honfoglalásának emlékmáradványai, a keresztény kultúra újraébredés kor szakának és az utolsó századok számos háborúinak és békealkotásainak emlékeivel találkozunk. Egy egész évezred váltakozó, viszontagságos, borús és derűs eseményei mintegy megelevenedve vonulnak el előttünk és dicsfénytől sugárzó ragyogásban szólnak a késő nemzedék epigonjaihoz.

Vagy járjátok körül az új ipari művek hajlékait, az emberi kézmű, gépek, találmányok csarnokait és bámulva fogjátok szemlélni az erejére ébredt, előre törekvő és hivatása magasztalán álló magyar nemzet képességeit.

Minden együvé van itt hordva, ami szívet-lelket nemosit, amiből tanulni lehet, amiből megbecsülhetjük magunkat. Meg kell ismerni, hogy méltányolni tudjuk, mennyire haladtunk és megmérhessük, milyen hosszú ut áll még előttünk, hogy a legközelebb nagy nemzetekkel versenyre kelhessünk.

Százával, ezrivel jönnek hozzánk külföldiek, csapatosan keresik fel kiállításunkat olyanok, kiknek azelőtt a magyar nemzet neve is csaknem egészen ismeretlen volt. Csodálattal vannak eltelve a magyar nemzeti erő ily óriási megnyilvánulása előtt. De sokkal fontosabb ennél az, hogy mi magunk ismerjük meg magunkat. A kiállítás nem szabad berekeszteni, míg mindenki nem látta. Minden magyar embernek kötelessége

nehány napot a kiállításnak szentelni. A kiállítás igazgatósága gondoskodott róla, hogy a legszegényebbek is csekély áldozattal megtekinthessék. A szegény és gazdag okulni fog belőle. Fel kell használni tehát a még rendelkezésre álló nagyon rövid időt. Október közepén megszűnnek a nemzetközi kongresszusok és a kiállítás ugyiszólván még csak a magunk részére marad nyitva, hogy akik még nem láthatták, utólag megtekinthessék és kapuzárás előtt gyönyörködheszenek benne. Ezereves történelmünk ereklél, gazdasági életünk káprázatos kincsei ily módon, egy csomóban még soha sem voltak összegyűjtve.

November másodikán bezárják a kiállítást és talán soha sem lesz alkalom többé együtt látni azt a sok becses anyagot, melyet a millennium alkalmára csak a közös lelkesedés és hazafias kötelességérzet tudott összehozni.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A debreczeni kir. járáshírószó szóbeli kéréseket, kérelmeket és nyilatkozatokat felvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Népkönyvtár az árok-utczai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

Kérelem.

Felkérjük azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése **szep-tember hó végével lejárt**, hogy a megfelelő összeget beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése megzavartassék, mert ezentul csak azoknak küldjük lapunkat, kik egy bizonyos tetszés szerinti időre **előre fizettek**.

Hátralékos előfizetőinket is kérjük, hogy eddigi hátralékaikat mielőbb rendezni sziveskedjenek, minthogy ellenesetben a lap további küldését f. évi október hó elején beszüntetjük.

Egy napilap előállítása és fentartása olyan óriási költséggel jár, hogy ezen költségek fedezése céljából csakis rendes előfizetőinkkel számolhatunk.

A kladóhivatal.

— **Beszámoló.** Debreczen város szabadelvü-párti képviselői: Király Ferencz dr. és Kola János dr. holnap délelőtt 10, illetve 11 órákor tartják beszámoló beszédjüket a városháza nagytermében. A beszámoló beszédek meghallgatására ezuton is felkérjük a szabadelvü-párt választó közönségét, és kérjük, hogy minél tömegesebben jelenjenek meg ez alkalommal.

— **Városi rendkívüli közgyűlés.** Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága ma délelőtt 9 órákor **Simonffy Imre** kir. tanácsos, polgármester elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyetlen tárgya: az országgyűlést az 1896. évi november hó

23-ik napjára egybehívó királyi kegyelmes leirat kihirdetése volt. **Simonffy Imre** kir. tan. polgármester megnyitván a gyűlést, üdvözölte a törvényhatósági bizottsági tagokat s jelezte, hogy főispán ur **Ó Méltósága** hivatalos ügyben lévén távol, nem lehet jelen a közgyűlésen, egyben felhívta **Roncsik Lajos I.** aljegyzőt a legkegyelmes leirat felolvasására. A törvényhatósági bizottsági tagok a kegyelmes királyi leiratot állva hallgatták meg és a végén megéljenezték a királyt. Több tárgy nem lévén, elnök a gyűlést bezárta.

— **Isteniiszteletek.** Holnap, vasárnap, a helybeli templomokban a következő lelkészek a következő sorrendben tartják meg az istentiszteleteket. A református templomokban: a nagytemplomban **Mitrovics Gyula**, a kistemplomban **Béltékny Lajos**, a Kossuth-utczai templomban **Domby László** és az ispotály-templomban **K. Tóth Kálmán**. A római katolikus templomban reggel hét órákor **Kovács Márk**, kilenc órákor **dr. Wolafka Nándor** püspök miséz, utána a szentbeszédet **Hamernyik Sándor** tartja. Féltenként órákor **Molnár Kálmán** miséz. Délután három órákor litánia, keresztény tanítás s végül a rózsafüzér-társaság ájtatosságát **dr. Wolafka Nándor** püspök tartja. Az ág. evang. templomban délelőtt tíz órákor **Materny Lajos** lelkész predikál.

— **Személyi hír.** **Dr. Wolafka Nándor** püspök, a báránai egyházmegyei közgyűlésről ma reggel hazaérkezett.

— **Katholikus új ünnep.** Ezredéves ünnepünk alkalmából **Vaszary Kolos** hercegérsek előterjesztésére a pápa megengedte, hogy hazánkban október második vasárnapját, mint Nagyasszonyunk ünnepeit üljék meg a katolikus hívők. A pápa engedélyéhez képest **Schlauch Lőrincz** bíboros püspök elrendelte, hogy az ünnepet már vasárnap megüljék. A debreczeni róm. kath. templomban a Nagyasszony tisztelőre délelőtt 9 órákor ünnepies istentisztelet lesz, melyen **dr. Wolafka Nándor** püspök pontifikál.

— **Meghívás.** Hajdúvármegye törvényhatósági bizottságának 1896. évi október 16-ik napján d. e. 10 órákor Debreczenben tartandó rendkívüli közgyűlésére. Debreczen, 1896. október 8. **Rásó Gyula** kir. tanácsos, alispán. Tárgy: Az 1896—1901-iki országgyűlést folyó évi november 23-ik napjára egybehívó Ke- gyelmes Királyi meghívó levél kihirdetése.

— **A Debreczen cz. lap figyelmébe.** Laptársunk a Debreczen tegnapi számában „*Hogy állnak a dolgok a II-ik kerületben*” czimvel több oly dolgot állít, melyet hajlandók vagyunk a rosszul értesültség ro- vására írni. Először is a **Király** pártiak nem köröztetnek semmiféle aláírás ivet; másodsor a **Márk Endre** hívei által kibocsátott iven nincs 284 aláíró, harmad- szor **Komlóssy Dezső** nem járt el önké- nyüleg, mert minden bizalmi férfit meg- hívott az értekezletre és végül még csak azt kérdezzük, hogy honnan tudja lap- társunk **Márk Endre** azon nyilatkozatát, melyet *kövért betűkkel* ir tudósítása végén és honnan sejt, hogy a **Márk Endre** pártja nagyobb demonstrációra készül?

oly rég szeretik, kérdé Manolita gyengé- den, megesókolva Gonzales kezét.

— Igen, mindig tudtam és remél- tem, hogy a te áldott kezeid fogják le- zárnai a szemeimet.

— Lezárnai a szemeit? Nem, nem. Majd meglátjuk, ki erősebb? A gonosz, megátalkodott betegség, vagy egy asz- szony, ki szerelemből kész minden áldo- zatra. A halállal is szembeszállok és le- győzöm, legyőzöm.

A házasság nem változtatott sem- mit Gonzales házirendjén. Csakhogy Ma- nolita ágyát helyezték a Gonzales háló- szobája melletti kis szobába, hogy köze- lebb legyen beteg férjéhez.

S Gonzales tovább élt, betegen, gyengén, de némi megelégedettséggel. S ha látom az utcán, amint a még mindig szép Manolita karjára támaszkodva las- san lépdegél, mindig a napos oldalt ke- resve, szánakozva nézek a beteg férjre, meg a szép, szomorú asszonyra.

— Nézze meg az ember, szóltam egyszer, midőn az utcán találkoztunk. Hiszen Gonzales ur ép, egészséges és erős. Még nem láttam ilyen jó színben.

— Magam is úgy érzem, hála a de- rék hajadon szeretetének.

— Ugy látszik, e pillanatban már Gonzales elfelejtette, hogy e hajadon már a felesége.

Manolita pedig elpirult és lesütötte szép szemét.

Ezek éppen olyan hibás értesültségre vallanak, mint lapársunk azon hira, hogy *Medve Zoltán* dr. főispáni titkár felép Szoboszlón. Az a szerencse, hogy a papiros türelmes és sok tintát elszivel.

— **Debreczeniek Berlinben.** A *Zichy* Jenő gróf által vezetett expedíció, mely a berlini iparkiallítás megtekintését célozza, tegnap délután indult utnak. A kirándulásban az ország minden részéről vannak részt vevők s így Debreczenből is számosan utaztak el a nagyszabású kiállítás megtekintésére. A résztvevők a következők: Barta Mihály lakatos, Hanus Károly téglagyári igazgató, Horváth János építész és neje, Tóth Sándor kereskedő. A kirándulók holnap délelőtt érkeznek Berlinbe, a hol a kiállítás igazgatósága ünnepélyesen fogadja őket s tiszteletökre többféle ünnepséget rendez.

— **Csokonai-reminiszcenzia Aranynál.** Nem is gondolná az ember, hogy Arany „Ejféli párbaj”-ának a két hatásos, majdnem szálló-ige-szerű két sora: „*Elsőt én nem érdemeltem, a második engemet nem*; reminiscencia. — Nem vád, nem is ötletkép emlitem föl, vádképp azért nem, mert Arany a sajátos alakítással teljesen magáévá tette e kifejezést és mert a helyén való alkalmazással az eredetiség szimébe öltöztette; de nem is ötletkép, mert Arany ugyancsak behatóan ismerte Csokonait, sőt nyelv és verselés terén sokat tudatosan is eltanult tőle. Így kerülhetett Csokonainak. A szépség ereje a bajnoki szíven” című, Vay Jeanette esküvőjére írt alkalmi művéből, illetve e mű előszavából a fentebbi kifejezés Arany balladája. — Csokonainál különben így hangzik: „*mert ezeket meg nem érdemlem, amazok meg nem érdemlenek*” t. i. engem.

— **A választások a vármegyében.** A közelgő választásokra nagyban készülnek vármegyészerre. Hajdu-Szoboszlón *Polonyi Géza* megválasztása nem lesz egyhangú, a mennyiben ellenjelöltet kap feltétlenül s egyáltalában nagy kétség fér ahoz, hogy a szoboszlói kerület mandátumát újból megkapja. Hajdu-Nánásról érkezett értesítés szerint, ott gróf *Dégenfeld Pál* szabadelvűpárti jelöltnek megválasztása a Kossuth-párti *Kovács Józseffel* szemben teljesen biztosra vehető.

— **Presbiteri gyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház presbiteriuma október hó 13-án délután 3 órakor gyűlést tart a konzisztoriális-ház tanácstermében. Tárgy: sürgős és fontos ügyek.

— **A könyörület nevében.** Egy szegény nyomorban levő család nevében emeljük fel kérő szavunkat a könyörület szívé közönséghez, hogy az inségben levőkön néhány fillérenyi összeggel segítsünk. Öreg, összetörődött családfő, nagyszámú és beteges a többi családtag úgy, hogy ha gyorsan segílyt nem kapnak, a végpusztulásnak vannak kitéve. A nemeslelkű emberbarátok, a kik a szegény családokon könyörölni akarnak, küldjék be adományait szerkesztőségünkbe s mi azokat minden alkalmammal nyilvánosan nyugtázzuk.

— **Kiderített lopás.** A multkor Lukács Gyula orsz. képviselő felesége Budapesten egy Lónyai utczai péküzletben felejtette csomagját, melyben 600 forint értékű ékszer volt. — Később visszament érte, de már akkor nem találta ott. Az elárúsító állítása szerint egy másik nő vásárolt együtt Lukács Gyulánéval, a ki mikor elment, néhány perc mulva visszajött az üzletbe, mert a nagy kendőjét ott felejtette. A nagy kendő tényleg ott volt, mire az elárúsító megkérdezte tőle, hogy a csomag nem az övé-e. Az ismeretlen nő igennel válaszolt, mire az elárúsító oda adta neki a csomagot. Ké-

sőbb jött Lukács Gyuláné, de már ekkor az ismeretlen nő elment a csomaggal. A rendőrség erőlyesen nyomozott és sikerült is kideríteni, hogy az illető nő Kovács Mari, kecskeméti születésű 32 éves, rosvolt multu hajadon, a ki Lajos-Mizsén lakik, a hol azóta — valószínűleg az ékszerék árából — 250 forintért házat is vett. — A rendőrség letartáztatta Kovács Marit, aki ugyan tagadja a dolgot, de minden bizonyíték ellene vall.

— **A fűty vége.** Megirtuk a napokban, hogy a pesti soron miként ültette fel *Gáthi Sándor* naponként a rendőröket fűtyölésével, a mely teljesen hasonlított a rendőri végjelzéshez. Tegnapelőtt egyik ügyesebb rendőrnek sikerült őt megcsipnie s a második kerületi kapitányság elé állítani. *Erdélyi István* fogalmazó hallgatta őt ki ma délelőtt s csinyjét teljesen letagadja úgy, hogy a felültetett rendőröknek kellett őt szembesíteni, a mikor azután beismerte tettét. A sok kedélyes szerelmi légyottnak nagyon szomorú vége lesz.

— **Halálozás.** Nagy Sándor sneje Pósalaky Juliánna megtört szívvel tudatják gyermeküknek, Rózának f. hó 9-én d. e. 10 órakor, életének 13-ik évében történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hűlt tetemei folyó hó 11-én d. u. 2 órakor fognak az ev. ref. egyház szerház szertartása szerint Kádas-utca 1873. számú házuktól a nagytemplomban tartandó gyászima után a Kossuth-utczai temetőbe örök nyugalomra tételni. A temetést az Ércz koporsó-gyár tem. int. rendezi.

— **Ölész lakások.** Az ezredéves országos kiállítás igazgatósága 34650 sz. leiratával Hegedűs A. vasbutorgyáros és székes fővárosi vállalkozó által berendezett kir. Curianak első emeleti helyiségeit a vidékről tömegesen felránduló tanuló ifjúság elhelyezésére tartotta fenn és biztosította. Megjegyeztetik, hogy ugy a Curia, mint a királyi tábla helyiségeiben még körülbelül 1000—2000 személy befogadására alkalmas helyiségek állanak a vidéki közönség rendelkezésére napi 32 kr., 50 kr. és 70 krajczárjával, a melyeknek felszerelése a kényelemnek minden tekintetben megfelelő. Megrendelések bezárólag november 5-ig ugy a kiállítás igazgatóságánál, valamint a székes fővárosi lakásirodában, de legzezszerűbben magánál a vállalkozónál: Hegedűs A. vasbutorgyárosnál, V., József-tér 14. sz. eszközölhetők.

— **Levél a királyhoz.** Boldizsár Etel 9 éves iskolás leány, a kinek atyja emberölés miatt Illaván van elzárva, tegnap a Nádor- és a fürdő-utca sarkán az ezredéves kiállításból arra menő király kocsiába levelet akart bedobni. Egy rendőr észrevette s mielőtt a király kocsija odaért volna, elvette a gyermektől a levelet, mely betűről betűre így szól:

„Kedves jó király bácsi, tekintsen rám, szegény elhagyatott árvára és kegyelmezzen meg édesatyámnak és parancsolja meg az illovai fegyházban, hogy őt nekünk haza bocsássák. Már 6 év óta van ott, mert egy embert nem készakarva megütött és meghalt. Tudja az egész világ, neve Boldizsár István, kezeit csókolom Bo diszár Etel, Budapest s-utca 12. sz.” A rendőrségnél azt mondta a kérdezősködésre, hogy a levélre és a borítékra való 2 krt már egy hét óta őrizgette és az egész levelet tegnap eszelte ki az iskolában az óráküzben kapott szünidő alatt. Mikor a rendőrtisztviselő megmagyarázta, hogy a kérelemnek nem ez a módja, a kis leány sirva fakadt s csak azt mondotta: „Ugy hittem pedig”.

x **Elveszett** egy kis fehér selyem szőrű öleb — mely „fifi” névre hallgat — f. hó 9-én a Széchenyi utcza 1766 számú házból elveszett. A megtaláló kérértik a kutyát a nevezett ház házmesterének átadni, a hol is tisztességes jutalomban részesülend.

x **A kollegium** közvetlen közelében Egyház-tér 347. számú házban egy csinosan burtozott szoba kiadó. Kivánatra teljes ellátással.

x **Érdekes** a lapunk mai számában levő Heckscher József (Hamburg) szerencse-tudó-

sítása. Ezen czég pontos kiszolgálása és titoktartó nyereségy kifizetési által vidékünkön annyira megkedveltette magát, hogy nem mulaszthatjuk el t. olvasóink szives figyelmét a nyolczadik oldalon levő hirdetésre fel nem hívni.

x **Török cigaretták** a dohányzó közönségre oly kedvezettel kezd hódítani, hogy neki semmiféle verzenyzés nem árt. Jóíz, de kiválóképen a jót állású, egyáltalánosságú tisztaság a készítésnél, mely ezen fajokat előnyözésbe hozza.

x **Uj gyár.** Viaszkból való kirakat modellek gyártását is felölelte a budapesti „Plasticon” részv. társ. Az újvállalat már a külföldről is kapott sok megrendelést.

x **„Hjúker”** című hetilap indult meg a fővárosban. Tárcaozikkében Bodnár Zsigmond hirdeti, hogy olyan az ember, amilyen az olvasmánya; ehez képest a 14—18 éves serdülőknek szánt lap nemcsak szórakezést és sokoldalú hasznos felvilágítást nyújt. Szerkesztője *Bokor Sándor* (Mária-utca 23 sz.) munkatársai jó paedagogusok és kedvelt írók: negyedévi 1 frt 50 kr előfizetési árt annyit jót nyújt, hogy az ifjúságnak föltétlenül ajánljuk.

x **A zongora gyártás** terén ismét újítások vannak kilátásban. Nehány héttel ezelőtt Bösendorfer bécsi zongora gyáros meghívta szaktársait és bemutatta nekik újításainak egyikét, mely abból áll, hogy a zongorahang feneké oly módon áll összeköttetésben a hajlitott fából készített oldalfallal, hogy az egész faszervezet a hangzással rezgésbe hozatik. Bösendorfer ezenkívül még két újításra jelentett be magyar, osztrák és német szabadalmat.

x **Őszi dívat.** *Árvay János és társa* osztr. csász. és magy. kir. divatkereskedők (Budapest, bécsi-utca 9, alapítottak 1848) őszi újdonságainak megtekintését a hölgyközönség szives figyelmébe ajánlják. A női ruházati osztály I. és II. emeletén párisi elsőrendű házak modell-ruhái, jaquettek, köpenyek és szőrmefelöltők, — az áruosztály földszinti helyiségében pedig csak is divatos és szolid minőségű selyemszövetek, divatelmék és díszítések kaphatók.

Táviratok.

— *A Debreczeni Ellenőr* saját tudósítójától. —

A király a kiállításban.

Budapest, október 10. A király ma ismét megjelent a kiállításban lelkes fogadtatás közepette. A király rendkívül jókedvű volt s szokása ellenére több pavillonban megkóstolta a pezsgőket. Aztán rendkívül szívélyesen bucsuzott el Dániel minisztertől s a kiállítás vezetőitől.

A budapesti egyetem megnyitása.

Budapest, október 10. A budapesti tudomány-egyetemet ma nyitották meg Wlassics miniszter jelenlétében.

A francziáktól bucsuzó czár.

Budapest, október 10. Chalonsból távirják, hogy az ottani vasuti állomásnál nagy katonai tisztelgések, viharos tüntetések és a lobogók meghajtása közben bucsuzott a czári pár. A czár Faure elnökkel összeölelközött, többszöri meleg kézszorítás közben. Faure a czárnénak kezét csókolt. Mikor a czárt vivő vonat kirobogott az állomásból, egerázó „éljen Oroszország” hangzott utána. Faurét Párisban viharos ovációval fogadták.

Az új orosz külügyminiszter.

Budapest, október 10. Az új orosz külügyminiszter állítólag Siskin lett.

Eltűnt bank-főnök.

Budapest, október 10. Bécsből távirják, hogy Heinrich Miksa, az osztr.-magy. bank nagy-beckereki fiókjának vezetője nyomtalanul eltűnt. Állítólag öngyilkos lett.

Szüret.

Majd a mikor mi már többé nem iszunk s a fiaink mondanak, regéket unokáinknak a régi időről, a jövendő új generáció ott vonja ajkát a legkegyesebb gunymosolyra, a hol a mi szőlőinkről, szüreteinkről s borainkról lesz szó. Mert a mi unokáinknak először is nem fog a fejükbe férni, hogy mi a manóért dugdostuk mi a szőlővenyigét hegyek és dombok köves talajába, a mikor annak a sík homokon a sokkal kényelmesebb helye. Másodsor, szelid rosszalást fognak érezni a korhely öregek pazarsága felett, hogy azok a tőke drága, finom gyümölcsöt összetiporták, kisajtolták s ennek levéből bort szűrték, holott az ilyen drága és finom gyümölcsöt gerezdengként selyempapirosba kell csavarni s el kell szállítani a gazdag piacokra, csemegének. Harmadsor pedig elfintorodik az inyűk arra gondolatra, hogy mi a szőlő megerjedt s kisavanyodott levét ittuk borszámban, a helyett, hogy hozzáértő borvegyészek szabályozott cukor-i szesz és egyéb tartalmu izes gyártmányai közül válogattunk volna, kiki a saját gusztusa szerint.

Én sok mindent irigyelek jövendő unokáimtól, a kik bizonyára a mainál sokkal tökéletesebb kor, nálunknál sokkal külön emberei lesznek, de a borról alkotandó fogalmukat, meg a borukat nem irigylem. Hanem azért ennek dacára is megértem, hogy a jövő század második felének pajkos ifjai a szőlő, a szüret és a bor kérdésében sem fognak bennünket érteni s nem értésük folytán felelősséggel mosolyogják meg régés halgatóinkat.

Mert hogyan is értsék meg az unokáink azt, hogy mi volt hajdan a szőlőhegy, mi volt a szüret és mi volt a bor, mikor már a fiaink is, a kik majd nekik mirőlunk regélnék, jobbra szintén csak hallomásból tudják, hogy hát: igazában mi is volt. Sőt már mi magunk is, a kik most kezdünk eldicsekedni első ősz hajszálinkal, kénytelenek vagyunk az igazi borok zamatajért, messzi gyermekemlékeink felé visszafordulni. A mit ezekből az eleven valóság itt még ma is mutat nekünk, az már csak töredék.

De mégis, mi még emlékezünk dus zöldű, csupa ép egészséges szőlőtőkével sűrűen belepelt hegyoldalakra. Még behunyt szemmel fel tudjuk idézni magunk elé azt a kedves képet, mely hosszú, majdnem végtelen domb és völgy lánczolon nem mutatott egyebet, mint szőlőtőkét, karót, picziny, villogó ablakú fehér présházakat s egy-egy puskás czirkáló szőlőpásztor, a ki elől felhőként rebbantek fel a nyálank seregélyek. Mi még el tudjuk képzelni fiainkkal, hogy ott, ahol ma nágy, halálos sárga foltok terjengenek a ritkult tőkéken, a mi időnkben sértetlen, mély és sűrű volt a zöld szín; ahol ma csenevész krumpli- és kukorica-táblák szakítják meg a szőlőültetvényt, ott a mi időnkben mindenütt csak tőke volt; és a hol ma a hámlott vakolatu roskadozó vályogfalak, s már csak beszekerülésre jó rothatag nádtetők mondanak néma beszédet az elhagyatottságról:

Eszteendőnként sok uri nép,
Gyűlt oda ki szüretre.

Mi még értünk olyan szüreteket, mikor még szüretelt egy versben egy-egy egész hegység. Eloquent volt, nyüzsgött, dalolt, kacagott, dolgozott, káromkodott, évdött, sietett és mulatott mértföldekre az egész hegyvidék. Este, a merre csak a szem pillantott, mindenfelé lobogott a nagy füstű piros, szüreti rőzsetűz. Egy, kettő... öt... tíz... száz! Zene szólt itt is, amott is. A vályogvetés ezekben a napokban teljesen szünetelt, mert

minden cigány — tudott, vagy nem tudott a hegedűhöz — ott bókászott, muzsikát kínál-gatva a hegyben.

Ma már a fiainknak csak úgy tudunk fogalmat szerezni erről, ha megmutatunk nekik egy hegyben egy-két halovány, sorvatag szüretet, mely azonban még mindig a régi szüretrekre formázik. Aztán megmagyarázzák a gyerekeknek, hogy itt, ahol most már csak irmagul esik ez az egy-két szüret, a mi időnkben esett egyszerre száz ilyenforma, csak hogy sokkal különb. Ha azonban a mi időnkbeli szüret ilyen utolsó mohikánjait fiainknak meg nem mutatjuk s azt a mit még láthatnak, a mi emlékeinkkel meg nem toldjuk, akkor fiaink menthetetlenül csakis modern fogalmat szereznek a szüretéről.

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 16. Bérlet 9. b.-sz.

Vasárnap, 1896. október hó 11-én,

D. u. 3 órakor gyermek és népeladásul le-szállított helyárrakkal:

Mátyás diák

vagy

a czinkotai nagy itcze.

Történeti népszínmű 3 szakaszban.

Este 7 órakor, rendes helyárrakkal
B. Ruzsinszky Ilona első felléptével.

Gasparone.

Nagy operette 3 felvonásban. Irták Zell és Genél, Fordították Berczik Á. és Evva Lajos. Zenéjét szerző: Millöcker Károly.

Közgazdaság.

— A dohánytermelők figyelmébe. A debreczeni m. kir. dohánybevaltó felügyelőség a debreczeni gazdasági egyesület elnökségéhez 2759/1896 szám alatt a következő átiratot intézte. „A nagytekintetű m. kir. dohányjövédéki központi igazgatóságának f. évi szeptember 29-én 12908 szám alatt kelt rendelete folytán értesitem a *tekintetes elnökséget*, hogy a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium f. évi szeptember hó 23-án 67446 sz. a. kelt magas rendeletével kérelmére feltételeken és további tapasztalatok gyűjtéséig megengedte, hogy Debreczen szab. kir. város területén eltérőleg az 1887 évi XLIV. t. cz. végrehajtása iránt kiadott 74090/1887 számú pénzügyminiszteri körrendeletben foglalt utasítás azon részétől, — mely szerint az öt éves vetés forgás betartása czéljából a dohánytermelésre alkalmasnak minősített szántó föld területek legfeljebb egy ötödére adható csak dohánytermelésre engedély — a három éves vetés forgás használtathassék, *vagyis a dohány 3 évi időközönként ugyanazon területen újból ültethető*. Megjegyeztetik azonban, hogy a 3 éves vetés forgás engedélyezése újabb dohánytermelési engedélyek vagy terület szaporítás iránti kérelmeknek alapul nem szolgálhat.

Szerkesztői posta.

G. N. F. Helyben. „Szabadság-uton“ című közleménye, melyben élénk színekkel festette a kérdéses város fürdőjét és viszonyait, még augusztusban megjelent lapunkban, de a kért számmal nem szolgálhatunk, mert az véletlenül az utolsóig elfogyott.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai“ nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Konez Akos.

Nyilttér.

Gyógyszertárban mint gyakornok alkalmazásban volt Weinberger Sándor (Varga névre hallgat) a debreczeni ménitelep kántinosának a fia, a m. hó 28-án éjjel megszökött, azóta nyoma vészett; miután az ipsével több rendbeli számadásom van, azért kérem azon t. collega urat, a kihez esetleg acceptálás végett jelentkezik, hogy azt velem közölni sziveskedjék.

Bia (Pest m.), 1896. október 6-án.

899-1-1

Meisels Lajos.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Heiman és Halmágyi

Megérkeztek!

Heiman és Halmágyi legnagyobb női és gyermek felöltők áruházában, Debreczen, főpostával szemben

az őszi és téli

idényre a legújabb

női és gyermek-felöltők

és mindenféle szőrme-árak dus választékban. 873-0-3

Női és gyermekfelöltők áruháza!

Valamennyi könyvkereskedék által megrendelhető a díjjal kitüntetett s 28. kiadásban megjelent dr. Müller tanár által írott fizetős

szavart ideg- és sexualis bajokról.

Postán küldetik szét 60 kr. (bélyegeken is) előleges beküldése ellenében.

Eduard Bendt, Braunschweig.

857-52-88

Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni hogy helyben a Kereskedelmi Akadémia épületében a

Magyar gázizzófény

részvénytársaság

(Welsbachi Dr. Auer Károly) melyeknek eddigi elárúsítója a gáztársulat volt, ezután a Magyar gázizzófény részvénytársaság megbízásából minden a valódi Auer világításához tartozó cikkek a legelegánsabb kivitelben és gyári áron én nálam kaphatók.

Elyállalom a gázlámpák tisztítását és rendben tartását.

Egy lámpáért évente 1 forint.

Kiváló tisztelettel

REX JÓZSEF,

a Magyar gázizzófény részvénytársaság képviselője.

898-1-1

Ujdonságok

az őszi és téli idényre

Divatos női ruhaszövetekben,

Színes selymekben,

Legújabb díszekben, 860 0-42

mosó velezekben,

Téli nagykendőkben,

nagy választékban érkeztek raktárra.

Szabó Lajos fiai,

Debreczen, Rózsater.

Szőnyegek,
csipke- és szövet-
függönyök,
ágy- és asztalterítők,
butorszövetek, viaszos vásznak
nagy választékban kaphatók

Szabó Lajos fiai
cégnél, Debreczen, Rózsatér.

863-0-43

Hirdetés.

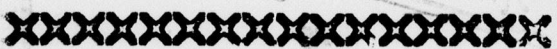
A városi szegényházhoz tartozó földterületen termelt circa **100-120 mm** ázsza fele részben **rózsa-**, fele részben **hópehely** kitűnő minőségű **krumpli** és **20-25 mm.** jó minőségű **széna**

folyó hó 12-én reggel 9 órakor

a városi szegényháznál megtartandó árlejtésen el fognak adatni, mire a venni szándékozók meghívattak.

905-1-1

Gondnokság.

9601.

1836.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint a város főháza alatti 4-ik és 5-ik számú bolthelyiségek a **folyó 1896. évi november 1-től 1902. november 1-ig** terjedő hat évre **folyó október hó 27-ik napján** a számvevői hivatalnál megtekinthető feltételek mellett, nyilvános árverésen haszonbérbe fognak adatni.

Miről az árverelni óhajtok azzal értesíttetnek, hogy a feltételekben látható kikiáltási ár 10%-át készpénzben az árvereltető küldöttség kezébe letenni tartoznak.

Debreczen, 1896. évi október 8-án.

907-2-1

A városi Tanács.

RONCEGNO

legerősebb természetes **arzenikus és vas-**
tartalmu ásványviz

a legelső orvosi tekintélyek által ajánlva és használandó orvosi utasítás szerint:

Anémia, halványulás, bőr-, ideg- és női bajoknál, mocsárláz stb.

Az ivó-kúra egész óvva át használtatik.

Raktárak minden ásványvízkereskedésben és gyógyszerárban. 866-20-6

KLYTHIA- a bőr
ápolására.
az arcszín finomítá-
sára és szépítésére **ZSIRPOR**

Legelegánsabb tolette-, bál és salonpor, fehér, rózsaszín vagy sárga.
Vegyészileg megvizsgálva és jónak találva

Dr. POHL J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

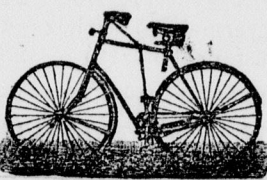
Elismerőnyilatkozatok a legjobb körökből vannak minden dobozhoz csatolva.

1 doboz ára 1 frt 20 kr.
Szétküldés utánvétel-
lel vagy az összeg
előleges beküldése
ellen.

Taussig Gottlieb
os. és kir. udvari toilette-szappanok és illatszerek gyára Bécs.
Főraktár: BÉCS, I., Wollzeile Nr. 3.

Kapható Debreczenben **Baum Miksánál** és a legfőbb
Hatszár- és gyógyszer-üzletekben és gyógyszerárakban.

852-43-41

Keszler A. műszerész,
DEBRECZEN, Keresk. Akad. épületében,
a nagytemplom mellett,

eredeti amerikai varrógépek,
angol és német kerékpár legnagyobb raktára.

Mindenféle gép- és Bicikli részek legolcsóbban
osak nálam kaphatók, valamint mindennemű javításokat
műszerész műhelyemben pontosan mérsé-
kelt árak mellett készítek.

Varrógépek, kerékpárok, írógépek,
orvosi műszerek, fog-sűrűgép, villanygépeket, mű-
lábakat és mindenféle testhordó készülékeket mérték
után készítek és javítok.

910 25-1

Nyilvános figyelmeztetés!

As első egyedül álló varrógép-
és kerékpár műszerész javító
műhelye törvényes iparral egye-
dül Debreczenben.

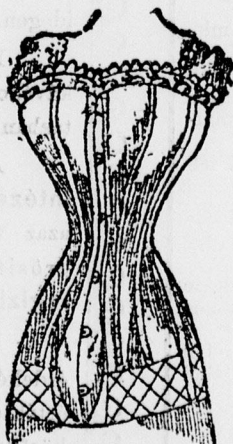

Első magyar orvosilag elősmert mü mell-fűző gyár.

GOLDSTEIN KAROLINA

DEBRECZEN, Főter, Huber-ház, a megyeháza mellett.

„Ö v f ü z ő.”

Szilárd vagy ruganyos öv, igen alkalmas erős testalkatú nőknek, övez csipőt és hast
sugár termetet kölesönöz, kitűnő facon valódi halcsonttal 4-6 frt. Finomabb 8-12 frt.
Kiváló finom 14-20 frt a kívánt színekben. Haskötő mieder nélkül hasonczélú minta-
hasfűző 3 frttől feljebb.

Mindezen fűzők mérték után 6 óra alatt készíttetnek.

464-25-15

Folyton nagy készlet, nagy választék 40 krtól feljebb.

HONI IPAR.

Vidéki megrendelések 6 óra alatt készíttetnek.
Képes árjegyzék ingyen.

866-20-6

595. é. sz.
1896.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. földművelésügyi miniszterium az 1896. évi szeptember hó 26-án kelt 47818 számú rendeletével a debreczeni m. kir. földműves-iskolánál egy új magtár helyreállítását 5088 frt 70 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat fozanatosításának biztosítása céljából az 1896. évi október hó 20-ik napjának délelőtt 10 órájára a debreczeni m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhív atnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyiival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Kelt Debreczen, 1896. évi október 3.
888-3-3 M. kir. államépítészeti hivatal

Főnyeremény esetleg 500.000 mk.	Szerencse tudósítás.	A nyereményeket az állam biztosítja.
---------------------------------	----------------------	--------------------------------------

Meghívás a nyeremény-esélyekben való részvételre.
a hamburgi államilag biztosított nagy sorsjáték által, melynél

10 millió 746.990 márka
biztosan kihuzatik.

A nyeremények ezen előnyös sorsjátéknál, melyek tervszerint csak 112,000 sorsjegyet tartalmaznak, a következők:

A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 márka.

Jutalék 300,000 mk.	46 nyer. á 5000 mk.
1 nyer. á 200,000 mk.	106 nyer. á 3000 mk.
1 nyer. á 100,000 mk.	208 nyer. á 2000 mk.
2 nyer. á 75,000 mk.	782 nyer. á 1000 mk.
1 nyer. á 70,000 mk.	1348 nyer. á 400 mk.
1 nyer. á 65,000 mk.	42 nyer. á 300 mk.
1 nyer. á 60,000 mk.	138 nyer. á 200, 150 mk.
1 nyer. á 55,000 mk.	35327 nyer. á 155 mk.
2 nyer. á 50,000 mk.	8961 nyer. á 134, 104, 100
1 nyer. á 40,000 mk.	9249 nyer. á 73, 45, 21 m.
3 nyer. á 20,000 mk.	összesen 56,240 nyerem.
21 nyer. á 10,000 mk.	

és ezek pár hónap alatt 7 részben biztosan döntenek.

A főnyeremény az I. osztályra 50.000 mk., míg a II-ban már 55.000, a III-ban 60.000, a IV-ben 65.000, az V-ben 70.000, a VI-ban 75.000, a VII-ben 200.000, és a jutalékkal 300.000 márkáról esetleg 500.000 márkára emelkedik.

Az első nyereményhuzásért, mely állami felügyelet alatt történik, kerül az egész eredeti sorsjegy csak **3.50 frt** egy fél " " **1.75** " egynegyed ered. " " **-.90** "

A résztvevők rögtön a sorshuzás megejtése után felszólítás nélkül megkapják a hivatalos sorshuzási lajstromot ingyen.

A sorsolási tervet állami czimmerrel, melyből betétek és nyeremények mind a hét osztályból láthatók, előre megküldöm ingyen.

A nyeremények kifizetése és elküldése egyedül általam történik pontosan, hiány nélkül, a legnagyobb titoktartás mellett.

Megrendeléseket postautalvánnyal vagy utánvétellel kérem.
Forduljunk a megrendelésekkel a külső huzás végéig is, mely

f. évi október hó 29-én
lesz, teljes bizodalommal

Heckscher József
bank- és váltó-üzletéhez HAMBURGBAN.

Tömeges bevásárlás folytán

feltűnő olcsón

ajánlja
a legjobb minőségű

ZSEBÓRÁKAT

1 évi jótállással,

szebbnél szebb ékszerujdonságokat

LÖFKOVITS ARTHUR

órák és ékszerész DEBRECZEN, Főpiacz. 871-4-4

1 niki férfi remontoir óra	5 frt	1 divatos arany női mellű	6 frt — kr.
1 aczél " " "	6 " "	1 " " " férfi " "	4 " — "
1 ezüst " " "	6 " "	1 valódi gyémánt gyűrű	6 " — "
1 tula " " "	10 " "	1 tömör arany gyűrű	3 " — "
1 arany női remontoir óra	12 " "	1 valódi ezüst láncz	1 " 20 "
1 " " " " " " "	22 " "	1 pár arany női függő	2 " 50 "
1 ezüst női " " "	7 " "	1 " " " gyermek " "	1 " 10 "
1 aczél " " "	6 " "	1 pár valódi gyémánt " "	9 " — "
13 próbás ezüst gyertyatartó	24 " "	14 kar. arany karék	8 " — "
13 p. ezüst gyermekevő eszköz	4 " "	Divatos ezüst boche	1 " — "
13 próbás ezüst czukortartó	28 " "		és feljebb.

Ékszergyártás, tűzi zománcozás, óra javítás, vésnöki munkák.

Kathreiner-féle
KNEIPP-MALÁTA-KÁVÉ?

Mindenütt kapható - 2.500 25kr.

Mi a *Kathreiner-féle*
Kneipp-maláta-kávé?

Valódi egészségi és családi kávé, mely Kathreiner gyártási módja által a kedvelt valódi kávé ízét nyeri. Eltekintve egyéb előnyeitől, már ez okból különbözik ezen maláta-kávét minden más hasonló gyártmánytól.

A Kathreiner-féle kávé a legizletesebb, legegészségesebb és legolcsóbb pótkávé. Természetes tiszta gyártmány egész szemekben, miért is felette előnyösen használható, az őrlés ez okból a vevő közönség által nem ellenőrizhető pótkávéval szemben, melyek hatósági vizsgálatok tanúsága szerint gyakorta idegen anyagokkal hamisítvák.

Eleinte csak harmadrészben, később felében adhatjuk a Kathreiner-kávét a valódi kávéhoz, s így az egészségre megbecsülhetetlen hatása mellett minden háztartásban jelentékeny megtakarítást eszközölhetünk.

A Kathreiner-féle kávét a legelső orvosok ajánlják, s az ugy nyilvános intézetekben, mint családok ezrei körében naponta jönnek bizonyul. Sőt magában, azaz valódi kávé hozzáadása nélkül használva, a Kathreiner-féle kávé a legjobb erősítő szer és a legegészségesebb, legkönnyebben megemészthető és egyszerűen a legizletesebb ital.

Lelkiismeretes gazdasszony vagy anya, általában kávéivó, egészsége érdekében perczig se habozzon Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávét használni. Az értéktelen hamisítványokkal szemben, melyekkel ma is csalják a közönséget, a vételnél vigyázni kell a fehér eredeti csomagokon látható névre

Kathreiner!

Vigyázzanak! Saját érdekükben ne engedjék magukat rábeszélni! A valódi „Kathreiner” sohasem szabad más csomagolásban, vagy nyitott áruként eladni.